

Posudek bakalářské práce Kamily HAVLÍKOVÉ

Karel Klostermann im Spiegel der deutsch-tschechischen Beziehungen und des kulturellen Lebens in Böhmen in der zweiten Hälfte des 19. und am Anfang des 20. Jahrhunderts. (Karel Klostermann in the Mirror of the German-Czech Relations and the Cultural Life in Bohemia in the Second Half of the 19th and at the Beginning of the 20th Century).

Praha 2016, 93 stran + přílohy (nestr.)

Posuzovaná bakalářská práce se věnuje na pozadí politického, kulturního a společenského vývoje v českých zemích ve druhé pol. 19. a na počátku 20. stol. osobnosti spisovatele Karla Klostermanna a odrazu česko-německých vztahů v jeho rozsáhlém díle. Svým zaměřením, kterým práce zasahuje vedle oblasti literatury a jazyka také do historie a kulturně- sociální problematiky, představuje na příkladu jedné osobnosti příspěvek k tématu, který v našich podmínkách budí zájem germanistů, bohemistů i historiků, a to k jazykové a národnostní otázce v česko-německé společnosti v době zostřujících se vztahů mezi oběma národy.

Předkládaná práce je s ohledem na stanovený cíl logicky strukturovaná, její dílčí obsahové části na sebe plynule navazují: Po úvodu (kap. 1) následuje shrnutí kulturně-společenských poměrů v českých zemích ve 2. pol. 19. a poč. 20. stol. (kap. 2), se zřetelem k vývoji německo-českých vztahů v dané době (kap. 2.1). Další část úvodního obsahového celku, který se výlučně opírá o práci se sekundární literaturou, tvoří biografický medailon o osobnosti Karla Klostermanna (kap. 3). Těžiště předkládané bakalářské práce pak spočívá v rozboru reflexe národnostních česko-německých vztahů v Klostermannově německy a česky psaných dílech (kap. 4), které autorka rozdělila na publicistickou i literární tvorbu. Seznam literatury (kap. 8) zahrnuje bibliografické odkazy na analyzované Klostermannovy texty a na sekundární literaturu k historickému pozadí a k životu a dílu Karla Klostermanna. Bakalářskou práci uzavírají přílohy, které obsahují portrét spisovatele a bibliografii jeho díla členěnou podle hledisek uplatňovaných v textové analýze posuzované práce; zde je

třeba poukázat na neúplné bibliografické údaje u německy psaných publicistických textů, kde chybí publikační orgán.

Při celkovém hodnocení předkládané bakalářské práce, která z pohledu posuzovatelky v zásadě splňuje svou koncepcí a obsahem svůj stanovený cíl, je třeba zdůraznit zájem autorky o zkoumanou problematiku. Zároveň se autorka při plnění svého bakalářského úkolu seznámila se základní odbornou literaturou a odpovídajícím způsobem ji využila zejména v popisu historického pozadí i Klostermannova biografického medailonu, a to včetně řádných odkazů. Z hlediska metodologického je třeba kladně ohodnotit postupy při práci s Klostermannovým dílem, a to od bibliografie kompletního díla tohoto spisovatele po stanovení výchozího textového korpusu pro analýzu; ovšem i přes veškerou snahu o vymezení tematických okruhů korespondujících s problematikou česko-německých vztahů, jejichž odraz v Klostermannově díle autorka zkoumala, působí některé tematické okruhy (výraz „Ebene“ terminologicky nekoresponduje s kontextem; viz str. 4) poněkud nekompaktně, např. *b) die deutschen und tschechischen Böhmerwälder und ihr Zusammenleben, regionale Konkurrenz: Tschechen – Bayer* (str. 67). Při vyhodnocení dílčích rozborů se pak autorka pokusila v rámci svých možností interpretovat zachycení problematiky česko-německých vztahů v díle Karla Klostermanna. K osobě tohoto spisovatele a roli němčiny a češtiny v jeho životě se vážou některé otázky, které by při obhajobě žádaly upřesnění, např. jaké byly okolnosti změny v redakci novin *Politik* v r. 1890 (str. 33), jakými prostředky se K. Klostermann snažil o harmonické soužití Čechů a Němců na Šumavě (str. 34) a v čem tkvěla diskriminační situace českého školství v 80. letech 19. stol., kdy fejeton vznikl (str. 41). Otázkou při tom zůstává, co lze považovat za objektivní a subjektivní stanovisko autora a zda je vůbec možné v díle autora stanovit přesnou hranici mezi těmito dvěma hledisky (viz str. 45). V souvislosti s problematikou národnostních vztahů v českých zemích by posuzovatelku při obhajobě zajímalo vysvětlení pojmu „Deutschböhmen“ (např. str. 6) a „stockböhmisches“ (str. 36–37) a významového rozdílu mezi „Volk“ a „Nation“ (str. 7), a to v obecném rámci. Kontextuálně pak zůstává nejasný výraz *Demütigung* s odkazem na citát (str. 35). I když je posuzovaná bakalářská práce zaměřená především na reflexi česko-německých vztahů v díle K. Klostermanna, zajímalo by

posuzovatelku, do jaké míry lze u tohoto spisovatele sledovat interference mezi němčinou a češtinou v jeho textech, např. v rovině morfologické, syntaktické a lexikální.

Po jazykové stránce odpovídá text posuzované práce úrovni bakalářských prací. Posuzovatelka by navrhovala místy zlepšit styl (např. str. 24, 39); nedostatky vykazuje odlišení Wirken – Wirkung v daných kontextech (např. str. 26). V textu se jinak objevují chyby v deklinaci substantiv (např. str. 35) a konjugaci (např. str. 12).

Závěr: Bakalářská práce Kamily HAVLÍKOVÉ odpovídá požadavkům kladeným na práci tohoto typu. D o p o r u č u j i j i k obhajobě.

Praha, 7. června 2016

PhDr. Lenka Vodrážková, Ph.D.